

Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Samorządowych

Stanowisko

Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych¹ z dnia 5 marca 2021 r.

w sprawie: **przygotowywanej przez Ministerstwo Zdrowia centralizacji szpitali**

W imieniu Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych skupiającego regionalne stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, prezentujemy poniżej swoje uwagi związane z przygotowywaną przez Ministerstwo Zdrowia centralizacją szpitali.

W Ministerstwie Zdrowia trwają prace nad planem restrukturyzacji szpitalnictwa, w którym istotną rolę mają odgrywać zmiany modelu własnościowego szpitali działających w systemie podstawowego szpitalnego zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej (PSZ). Na podstawie zarządzenia Ministra Zdrowia, które ukazało się w Dzienniku Urzędowym Ministra Zdrowia 23 grudnia 2020 roku, dowiadujemy się o utworzeniu specjalnego zespołu roboczego (do którego nie zaproszono przedstawicieli organów założycielskich), o jego zadaniach i terminie przygotowania założeń oraz projektu ustawy dotyczącej restrukturyzacji podmiotów leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju świadczenia szpitalne. Co najważniejsze, zadaniem utworzonego zespołu jest opracowanie założeń rozwiązań dotyczących restrukturyzacji szpitali m.in. w zakresie ich zobowiązań, przekształceń właścicielskich, konsolidacji sektora szpitalnictwa, przeprofilowania szpitali oraz zmiany struktury świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych przez szpitale. Planowane jest również utworzenie podmiotu odpowiedzialnego za centralny nadzór nad procesami restrukturyzacyjnymi w sektorze szpitalnictwa.

Podjęte przez Ministerstwo Zdrowia działania są sporym zaskoczeniem dla wielu organów założycielskich szpitali w naszym kraju, czyli m.in. powiatów. Największe zdziwienie budzi fakt, że podejmowane przez resort działania, jak można się domyślać o bardzo szerokich rozmiarach i szacowanych konsekwencjach, nie są na żadnym etapie konsultowane z organami założycielskimi. Z ogólnych zapisów wiemy jak dalece może sięgać reforma, którą najprawdopodobniej samorząd powiatowy będzie musiał przyjąć. Niemniej jednak zasugerowane w zarządzeniu Ministra Zdrowia

¹ Stanowisko OPOS zostało przyjęte przez następujące organizacje-sygnatariuszy Porozumienia: Podkarpackie Stowarzyszenie Samorządów Terytorialnych, Stowarzyszenie Gmin Regionu Południowo-Zachodniego Mazowsza, Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski, Śląski Związek Gmin i Powiatów, Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego, Związek Gmin Lubelszczyzny, Związek Gmin Pomorskich, Związek Gmin Warmińsko-Mazurskich.

z 23 grudnia 2020 roku cele zmian, nad którymi pracuje powołany zespół, wzbudzają liczne pytania i wątpliwości samorządów powiatowych.

Przede wszystkim chcielibyśmy się dowiedzieć, czy reforma zakłada powszechne wywłaszczenie organów założycielskich szpitali. Aktualny system zarządzania szpitalami opiera się na zbudowanej ponad 20 lat temu reformie. Jej skuteczność można oceniać różnie, niemniej jednak podstawą do realizacji zadań był niepodlegający dyskusji tytuł własności sprawowany przez organ założycielski. Przez cały ten okres szpitale powiatowe były odpowiednio zasilane, podejmowano decyzje o licznych inwestycjach, zaciągając zobowiązania finansowe. Wiele obiektów uzyskało dotacje unijne, których trwałość wciąż obowiązuje. W naszej opinii nie będzie łatwo w prosty sposób zmienić tytułu własności dla tych obiektów, ze względu na trwałe relacje i aktualne zobowiązania.

Wątpliwości strony samorządowej wzbudza również planowany centralny system zarządzania szpitalami. Chętnie poznalibyśmy szczegóły związane z tym planem, jednakże naszym zdaniem przeniesienie ośrodka decyzyjnego poza obszar lokalny, może znacznie spowolnić proces podejmowania decyzji, a stworzona jednocześnie struktura może nie być sprawna do efektywnego i szybkiego działania. Ochrona zdrowia mieszkańców była i jest w sposób naturalny związana z działaniami lokalnymi, które są w stanie skutecznie reagować i odpowiadać na zapotrzebowanie na usługi medyczne. Jednocześnie powierzenie prowadzenia szpitali JST było efektem zagwarantowanego konstytucyjnie procesu decentralizacji władzy w RP, co w naszej opinii może zostać zahamowane przez zaproponowaną przez Ministerstwo Zdrowia reformę.

Obecnie funkcjonujący system opieki zdrowotnej wymaga zdecydowanej poprawy. Bez wątplenia przeprofilowaniu powinny być poddane niektóre szpitale, a zmianie powinny ulec struktura świadczeń. Kluczowe jest opracowanie zasad współpracy szpitali będących na różnych poziomach PSZ w ramach tzw. stopni referencyjności. Wszyscy oczekujemy jednocześnie wdrożenia mechanizmów zachęcających szpitale do tworzenia organizacji opieki koordynowanej, których celem powinno być świadczenie efektywnych kosztowo i wysokiej jakości usług z zachowaniem ciągłości opieki nad pacjentem pomiędzy rodzajami i stopniami świadczeń leczniczych. Jako uczestnicy tych procesów, w tym zakresie upatrujemy rolę Resortu Zdrowia, która sprowadzać się będzie do efektywnego stymulowania, a nie odgórnego zarządzania.

Ewentualne zmiany dot. struktury właścicielskiej szpitali i ich łączenie powinny odbywać się ewolucyjnie - w drodze porozumienia i współpracy między jednostkami samorządu terytorialnego (powiatowymi i wojewódzkimi), a nie w sposób „rewolucyjny”. W związku z powyższym zdecydowanie negatywnie wypowiadamy się wobec podjętego kierunku działań i obawiamy się ich rezultatów, w tym w kontekście przyjętego przez Ministerstwo trybu i harmonogramu prac. W naszej opinii koncepcje te są wyrazem dokonywanej w ostatnich latach centralizacji zarządzania w wielu obszarach usług publicznych, której zdecydowanie się sprzeciwiamy. Podzielamy w tym zakresie bogatą argumentację zawartą w stanowiskach Związku Powiatów Polskich z dnia 14 stycznia 2021 r. oraz Związku Miast Polskich i Unii Metropolii Polskich z dnia 12 lutego 2021, a także w indywidualnych wystąpieniach samorządów lokalnych, sprzeciwiających się planom centralizacji podmiotów leczniczych. Domagamy się ponadto, aby prace nad tak zasadniczymi reformami systemu ochrony zdrowia odbywały się z udziałem przedstawicieli samorządów powiatowych oraz związków szpitali.

Śląski Związek Gmin i Powiatów

Krystyna Siejna
Zastępca Przewodniczącego